

УДК 005.95/96

JEL J16

DOI 10.32782/2786-765X/2025-9-13

Карп О.Д.

аспірант,

асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування,
Чернівецький національний університет імені Юрія ФедьковичаORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4732-9943>

РОЛЬ ЖІНОК У ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Стаття присвячена комплексному аналізу ролі жінок у процесах повоєнного відновлення економіки та трансформації суспільства. У контексті війни та постконфліктного періоду жінки дедалі частіше беруть на себе нові функції та обов'язки, стаючи активними суб'єктами економічного життя та рушіями соціальних змін. Автори досліджують динаміку змін жіночої участі в економіці, акцентуючи увагу на соціально-економічних викликах, що постали перед жінками в цей непростий час. Зокрема, розглянуто питання дискримінації на ринку праці, де жінки стикаються зі складнощами у доступі до висококваліфікованих професій, нерівними умовами оплати праці та кар'єрного росту. Висвітлено проблему подвійного навантаження, коли жінки змушені поєднувати роботу з доглядом за дітьми та іншими членами родини. Недостатній рівень державної підтримки, відсутність гнучких умов праці та нерозвинені соціальні послуги додатково ускладнюють їхню участь у відновленні економіки. Водночас стаття наголошує й на нових можливостях, які відкриваються для жінок у контексті повоєнної трансформації. Розширення жіночого підприємництва стає важливим інструментом економічного зростання, особливо у секторах малого та середнього бізнесу. Жінки активно інтегруються у цифрову економіку, розвивають стартапи та займаються креативними індустріями, що дозволяє їм створювати нові продукти та послуги, сприяючи економічному розвитку країни. Необхідність впровадження державної політики гендерної рівності, яка сприятиме створенню умов для активного залучення жінок до економічних процесів. Особлива увага приділяється підтримці жіночих ініціатив як ключового фактора для забезпечення економічного зростання та соціальної стабільності.

Ключові слова: гендерна рівність, жіноче підприємництво, економічне відновлення, соціально-економічні виклики, гендерні ролі.

Постановка проблеми. Війна та повоєнний період є одними з найскладніших кризових етапів для будь-якого суспільства. Дані події суттєво впливають на всі аспекти соціально-економічного життя, змінюючи усталені моделі функціонування економіки та суспільства. Одним із важливих наслідків є трансформація традиційного розподілу гендерних ролей в суспільстві. Багато чоловіків залучаються до військової служби, тоді як жінки змушені брати на себе нові соціальні та економічні функції, які раніше були менш характерними для них. Це створює одночасно як нові можливості для жінок, так і значні виклики, які потребують глибокого аналізу та реагування. Попри зростання ролі жінок у різних секторах економіки, гендерні стереотипи продовжують обмежувати їхні можливості. Навіть за однакових кваліфікацій та обсягів роботи, жінки часто отримують нижчу зарплатню, ніж їхні колеги чоловіки. Багато жінок змушені поєднувати професійну діяльність із доглядом за домогосподарством та вихованням дітей. Відсутність розвинених соціальних послуг, таких як доступні дитячі садки або програми догляду за літніми людьми,

посилює цю проблему. Війна залишає глибокі психологічні травми, які впливають як на чоловіків, так і на жінок. Однак жінки, які беруть на себе відповідальність за сім'ю та економічне виживання, часто не мають можливості отримати належну психологічну підтримку.

Сьогодні як ніколи, необхідно вживати заходи для підтримки жінок, необхідно створити стратегію, спрямовану на забезпечення рівного доступу жінок до освіти, фінансів та ресурсів. Потрібні навчальні програми, які допоможуть жінкам адаптуватися до нових умов ринку праці та опанувати нові професії, зокрема у сфері технологій. Важливо також створити спеціальні фонди та кредитні програми для жінок-підприємців. Важливо висвітлювати успішні приклади жінок-лідерів у бізнесі та громадському секторі для подолання гендерних стереотипів.

Жінки мають значний потенціал у процесах економічного відновлення та трансформації суспільства. Для максимізації цього потенціалу необхідно створити сприятливі умови, які забезпечують гендерну рівність та підтримку жіночих ініціатив.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Гендерна рівність є ключовим фактором у процесах економічного розвитку та повоєнного відновлення. Міжнародні організації, зокрема ООН та Світовий банк, неодноразово підкреслювали важливість забезпечення рівних можливостей для жінок у процесі відбудови економіки після конфліктів [5; 6; 7].

За даними Світового економічного форуму [10, с. 2], гендерний розрив в Україні становив 29 %, що означає: жінки отримують лише 71 % від заробітної плати чоловіків за аналогічну працю. У глобальному рейтингу країна посідала 81-ше місце серед 147 країн.

У дослідженні Голдін К. [13, с. 246] розкриваються економічні аспекти гендерного розриву в оплаті праці та наголошується, що усунення дискримінації щодо жінок позитивно впливає на економічне зростання. За результатами аналітичних матеріалів Світового банку [6, с. 1], активне залучення жінок до економічних процесів підвищує продуктивність та стійкість економіки до кризових явищ. Дослідження вказують, що держави з високим рівнем гендерної рівності швидше відновлюються після конфліктів і природних катастроф.

Разом із цим, багато аспектів подолання гендерних бар'єрів у постконфліктних умовах залишаються недостатньо вивченими. У дослідженні Оліветті К. [8, с. 152] підкреслюються впливи культурних норм, сімейного виховання та соціального середовища на економічну активність жінок. Встановлено, що гендерні стереотипи, дискримінація на ринку праці та культурні чинники є значними обмеженнями для жінок у багатьох регіонах.

Навіть за наявності політичної волі та підтримки міжнародних інституцій, впровадження ефективної гендерно орієнтованої політики потребує комплексного підходу. Зокрема, це стосується освітніх ініціатив, розбудови інфраструктури підтримки жінок і заохочення жіночого підприємництва, що підкреслюється у публікації Грінфілд Л. [11, ст. 103].

У звіті Help Platform [12, с. 1] наведені дані про зростання кількості жінок-підприємців в Україні. У 2023 році українки очолили понад 10 тисяч нових компаній. За перші місяці року вони створили 51 % від загальної кількості зареєстрованих ФОПів. Це свідчить про активну роль жінок у розвитку малого бізнесу в умовах війни.

Також, згідно з даними Національного інституту стратегічних досліджень [4, с. 1], з 4,7 млн внутрішньо переміщених осіб понад 60 % становлять жінки. Саме вони здебільшого

змушені відновлювати свою професійну та економічну спроможність у нових умовах.

Попри численні обмеження, жінки демонструють високий рівень адаптивності, що підтверджує доцільність створення умов для розвитку їхніх ініціатив. Це питання є предметом аналізу у публікації Сміт Дж. [13], яка наголошує на важливості жіночого підприємництва для сталого розвитку постконфліктних економік.

Таким чином, результати сучасних досліджень [4; 6; 8; 10–13] підтверджують вагомий значення гендерної рівності у процесах економічного відновлення. Проте механізми подолання бар'єрів залишаються складними та потребують подальшого вивчення з урахуванням культурних, соціальних та економічних чинників.

Мета статті. Основною метою статті є комплексний аналіз соціально-економічних викликів, з якими стикаються жінки у процесах повоєнного відновлення економіки, а також виявлення можливостей для їхнього активного включення в цей процес. Зокрема, увага зосереджена на визначенні основних бар'єрів, які обмежують участь жінок у відбудові економіки, таких як гендерна дискримінація, подвійне навантаження та недостатня державна підтримка.

Виклад основного матеріалу дослідження. Війна стала потужним каталізатором трансформацій у суспільстві, зокрема і в змінах гендерних ролей. Традиційно чоловіки домінували у більшості сфер суспільного життя, тоді як жінки здебільшого займалися домашньою працею та доглядом за сім'єю. Однак мобілізація значної частини чоловічого населення та зростання потреби в трудових ресурсах змушують жінок не лише виконувати звичні обов'язки, але й активно інтегруватися у сфери, які раніше вважалися суто чоловічими. Відсутність чоловіків на робочих місцях та криза управлінських структур стимулюють жінок до взяття на себе ролі керівників бізнесу. Вони не лише підтримують діяльність вже існуючих підприємств, а й засновують нові компанії, спрямовані на забезпечення потреб як місцевих громад, так і фронту. Згідно з дослідженням Національного інституту стратегічних досліджень [4], війна в Україні суттєво вплинула на гендерний баланс у суспільстві. Україна посідає друге місце в Європі за часткою жінок серед менеджерів та підприємців [5]. Жіноче підприємство часто орієнтоване на соціальні та креативні індустрії, які стають важливими елементами економічної стійкості під час війни. Також жінки все частіше обіймають посади у виробничих галузях, таких як промисловість, транспорт та логістика. В умовах дефіциту робочої

сили вони змушені освоювати нові професії, що сприяє розширенню їхніх професійних компетенцій. У повоєнний період це може стати основою для формування більш інклюзивного ринку праці. Війна стимулює активний розвиток соціального підприємництва, в якому жінки відіграють провідну роль. Вони створюють проекти, спрямовані на підтримку постраждалих громад, забезпечення гуманітарної допомоги та реабілітацію військовослужбовців. Волонтерська діяльність жінок стала важливим чинником соціальної згуртованості та мобілізації ресурсів для подолання кризових ситуацій. Такі зміни у ролі жінок створюють передумови для довготривалих структурних трансформацій на ринку праці. Зокрема, вони сприяють зростанню жіночої зайнятості у нетипових для них секторах, перегляду гендерних стереотипів щодо розподілу праці та формуванню нових моделей соціально-економічної взаємодії. Ці процеси можуть стати основою для посилення гендерної рівності та економічної стійкості у постконфліктний період. Жінки часто стикаються з гендерною дискримінацією на ринку праці, яка проявляється у формі нижчої оплати за однакову роботу порівняно з чоловіками. За даними Державної служби статистики, у 2022 році середньомісячна заробітна плата жінок була на 18,4 % нижчою, ніж у чоловіків: 13 802 грн у жінок проти 16 912 грн у чоловіків [1, с. 3]. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець зазначив, що гендерний розрив в оплаті праці в Україні становить 18,6 % [1, с. 3]. Цей показник є нижчим за світовий, але вищим, ніж у багатьох

країнах ЄС. Основними причинами цього є систематична дискримінація та недооцінка праці жінок. Однак, варто зазначити, що війна в Україні спричинила значні зміни на ринку праці. Через мобілізацію чоловіків та дефіцит робочої сили, багато підприємств почали активно залучати жінок до професій, які традиційно вважаються чоловічими, таких як транспорт, будівництво та промисловість. Це може вплинути на гендерний розрив в оплаті праці.

Рисунок 1 відображає ключові аспекти динаміки змін у ролі жінок у процесі відновлення економіки та демонструє взаємозв'язок між рівнем їхньої економічної активності та соціально-економічними викликами. Зокрема, представлені три показники: рівень зайнятості жінок, частка жінок-підприємців та гендерний розрив в оплаті праці.

Аналіз цих показників дозволяє визначити тенденції гендерного балансу на ринку праці, а також виявити можливості та бар'єри для економічного та соціального розвитку суспільства. Ці дані є важливим інструментом для формування ефективної державної політики, спрямованої на досягнення гендерної рівності та підвищення конкурентоспроможності економіки. Уряд України визнає проблему гендерного розриву в оплаті праці та працює над її вирішенням. Зокрема, затверджено Національну стратегію подолання гендерного розриву в оплаті праці до 2030 року [3], яка передбачає вдосконалення трудового законодавства, подолання стереотипів серед роботодавців та підвищення мотивації жінок.

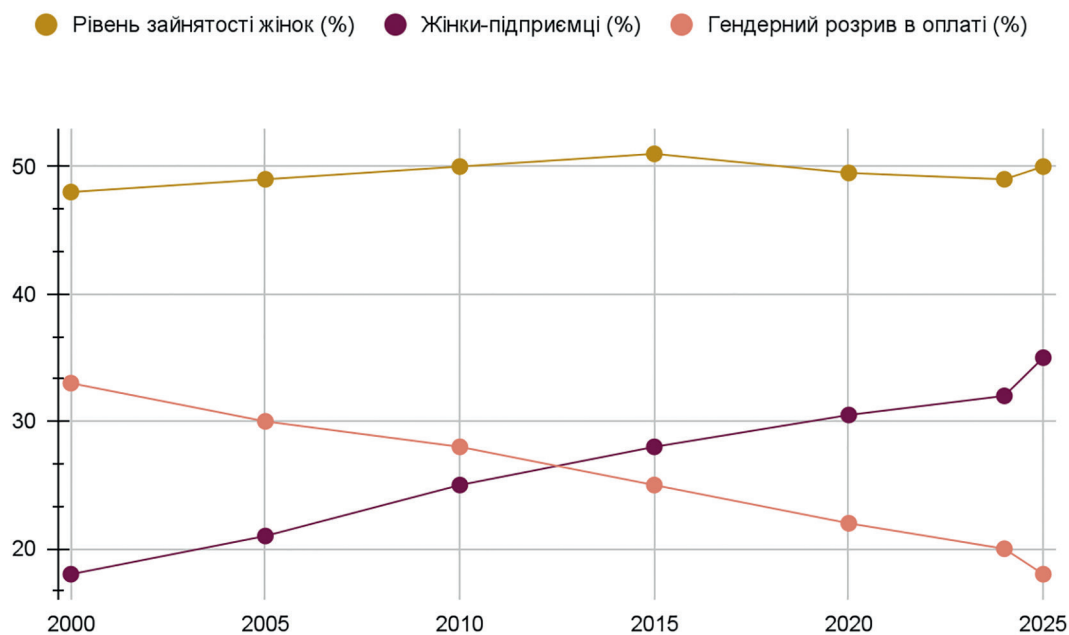

Рис. 1. Динаміка змін ролі жінок у відновленні економіки (2000–2025)

Джерело: [1–3; 6; 10; 12]

Також одним із серйозних викликів для жінок є необхідність поєднувати професійні обов'язки з традиційною відповідальністю по догляду за дітьми, літніми членами сім'ї та веденням домогосподарства. Війна лише ускладнює цю ситуацію, оскільки значна частина чоловіків мобілізована або втратила здатність працювати через поранення чи психологічні травми. У повоєнний період подвійне навантаження на жінок може призводити до вигорання, погіршення фізичного та психічного здоров'я, а також зниження їхньої продуктивності на роботі. Недостатньо розвинена система соціального захисту та відсутність державних програм, спрямованих на підтримку жінок у бізнесі та професійній діяльності, є ще одним бар'єром для їхнього розвитку. Зокрема, бракує доступних дитячих садків, програм перекваліфікації та фінансової підтримки для жінок-підприємців. Ця проблема стає особливо актуальною у повоєнний період, коли економіка потребує залучення всіх можливих ресурсів для відновлення. Попри численні соціально-економічні виклики, повоєнний період створює нові можливості для активної інтеграції жінок у процеси економічного відновлення та розвитку. Зміни в соціальних структурах і нові потреби економіки сприяють розширенню сфер, де жінки можуть реалізувати свій потенціал. У повоєнний період жіноче підприємництво може стати важливим драйвером економічного зростання. Жінки дедалі частіше засновують бізнеси, орієнтовані на соціальні послуги, сферу креативних індустрій, роздрібну торгівлю та агробізнес. Державна підтримка у вигляді грантів, пільгових кредитів та програм менторства може суттєво сприяти розвитку жіночого підприємництва. Під час війни багато жінок опанували нові цифрові професії, що дозволяє їм активно брати участь у повоєнній цифровій трансформації економіки.

Для успішної інтеграції жінок у процес відновлення економіки важливим є впровадження гендерно орієнтованої державної політики. Це передбачає:

- створення програм підтримки жіночого підприємництва;
- запровадження квот на керівні посади у державних та приватних компаніях;
- забезпечення рівного доступу до фінансових ресурсів і навчальних програм;
- розвиток інфраструктури догляду за дітьми та підтримки сімей.

Такі заходи сприяють формуванню інклюзивного ринку праці та посилюють економічну стійкість суспільства. Роль жінок у процесі відновлення економіки після війни є критично важливою. Їхня активна участь не лише сприяє стабілізації економічної ситуації, але й стимулює

довгострокові структурні зміни у суспільстві. Жінки демонструють гнучкість, підприємливість та здатність адаптуватися до нових умов, що дозволяє їм відігравати ключову роль у різних секторах економіки та соціального життя.

Водночас для максимізації потенціалу жінок необхідно подолати існуючі бар'єри та забезпечити створення сприятливих умов для їхньої професійної і соціальної самореалізації:

- впровадження спеціальних грантових програм та пільгових кредитів для жінок-підприємців;
 - створення бізнес-інкубаторів для підтримки жіночих стартапів;
 - спрощення доступу до державних і міжнародних програм фінансової допомоги;
 - організація освітніх програм з підприємництва, фінансової грамотності та цифрових технологій;
 - запуск курсів перекваліфікації для жінок, які втратили роботу через війну;
 - розробка національної стратегії гендерної рівності з акцентом на підтримку жінок у повоєнний період;
 - встановлення квот на керівні посади у державних та приватних структурах;
 - розширення мережі дитячих садків, центрів підтримки сімей та соціальних послуг для полегшення подвійного навантаження на жінок.
- Очікувані результати від запропонованих дій, включають в себе:
- підвищення рівня зайнятості жінок та стимулювання їхньої активності у бізнесі та соціальних проєктах;
 - зменшення гендерного розриву в оплаті праці та доступі до керівних посад;
 - створення інноваційної, інклюзивної та стійкої економіки;
 - формування суспільства, де жінки мають рівні можливості для самореалізації та розвитку.

Забезпечення гендерної рівності в економічній сфері є ключовим фактором для успішного повоєнного відновлення та сталого розвитку. Необхідно продовжувати впроваджувати політику, спрямовану на усунення гендерних бар'єрів, забезпечення рівного доступу до ресурсів та можливостей для всіх громадян.

Висновки. У контексті повоєнного відновлення економіки роль жінок набуває особливого значення, оскільки саме вони дедалі активніше долучаються до економічних процесів, соціальних ініціатив і підприємницької діяльності. Війна спричинила глибокі трансформації у гендерному поділі праці, що призвело до переосмислення традиційних ролей жінок у суспільстві та економіці.

Жінки демонструють високий рівень адаптивності, беруть на себе відповідальність

за економічне виживання родин, активно освоюють нові професії, заснують бізнеси та долучаються до волонтерських ініціатив. Водночас вони стикаються з низкою бар'єрів: гендерною дискримінацією, подвійним навантаженням, недостатньою державною підтримкою та обмеженим доступом до ресурсів.

Проаналізовані дослідження свідчать про пряму залежність між рівнем гендерної рівності та економічною стійкістю держави. Розширення можливостей для жінок, зокрема

через підтримку жіночого підприємництва, доступ до освіти, перекваліфікацію та фінансові інструменти, може стати каталізатором структурних змін на ринку праці.

Ефективне відновлення економіки після конфлікту неможливе без урахування гендерного виміру. Саме тому критично важливим є впровадження гендерно орієнтованої політики, розвиток інфраструктури соціальної підтримки та формування інклюзивного середовища, що забезпечить рівні можливості для жінок і чоловіків у повоєнний період.

Бібліографічний список

1. Державна служба статистики України. Гендерні показники економіки. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/2021_Indukator-Monitor.pdf (дата звернення: 24.03.2025).
2. Міжнародна організація праці. Жінки та подвійне навантаження на ринку праці. URL: <https://ilo.org/publications> (дата звернення: 13.03.2025).
3. Міністерство економіки України. Розширення прав і можливостей жінок в економічній сфері. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail> (дата звернення: 24.03.2025).
4. Національний інститут стратегічних досліджень. Гендерні диспропорції в Україні під час війни. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/henderni-dysproportsiyi-v-ukrayini-pid-chas-viyny> (дата звернення: 24.03.2025).
5. ООН. Гендерна рівність і економічний розвиток. URL: <https://genderchampions.com/generation-equality> (дата звернення: 13.03.2025).
6. Світовий банк. Гендерний аналіз економіки України. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/ru/953111470822853577/pdf/107673-PUB-UKRAINIAN-PUBLIC.pdf> (дата звернення: 19.03.2025).
7. Світовий банк. Жінки та економіка: виклики та можливості. URL: <https://www.worldbank.org/en/understanding-poverty> (дата звернення: 19.03.2025).
8. Brown K. Gender Shifts in Crisis Situations. *Harvard Review*. 2020. Vol. 32, Issue 4. P. 152–170. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3549208>
9. Cedos. Гендерно чутливе відновлення на місцевому рівні. URL: <https://cedos.org.ua/researches/genderno-chutlyve-vidnovlennya> (дата звернення: 19.03.2025).
10. Global Economic Forum. Gender Pay Gap Report. 2022. URL: <https://www.globalforum.org/> (дата звернення: 19.03.2025).
11. Greenfield L. Women Entrepreneurs in Post-War Economies. *Journal of Business Development*. Vol. 12, Issue 1. P. 102–115. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-019-04184-2>
12. Help Platform. Звіт про гендерну рівність в Україні. URL: <https://www.help-platform.in.ua/wp-content/uploads/2024/12/report-ukr> (дата звернення: 19.03.2025).
13. Smith J. Women in Post-Conflict Economies. *Journal of Economic Studies*. 2021. Vol. 45, Issue 3. P. 245–259. DOI: <https://doi.org/10.1108/JES-03-2021-0098>

References

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Henderni pokaznyky ekonomiky [State Statistics Service of Ukraine. Gender indicators of the economy]. Available at: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/2021_Indukator-Monitor.pdf (accessed March 24, 2025). [in Ukrainian].
2. Mizhnarodna orhanizatsiia pratsi. Zhinky ta podviine navantazhennia na rynku pratsi [International Labor Organization. Women and the Double Burden in the Labor Market]. Available at: <https://www.ilo.org/publications> (accessed March 13, 2025). [in Ukrainian].
3. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Rozshyrennia prav i mozhlyvostei zhinok v ekonomichnii sferi [Ministry of Economy of Ukraine. Empowerment of women in the economic sphere]. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail> (accessed March 24, 2025). [in Ukrainian].
4. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. Henderni dysproportsii v Ukraini pid chas viiny [National Institute for Strategic Studies. Gender Disparities in Ukraine During the War]. Available at: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/henderni-dysproportsiyi-v-ukrayini-pid-chas-viyny> (accessed March 24, 2025). [in Ukrainian].
5. OON. Henderna rivnist i ekonomichni rozvytok [UN. Gender equality and economic development]. Available at: <https://genderchampions.com/generation-equality> (accessed March 13, 2025). [in Ukrainian].
6. Svitovyi bank. Hendernyi analiz ekonomiky Ukrainy [World Bank. Gender Analysis of the Economy of Ukraine]. Available at: <https://documents1.worldbank.org/curated/ru/953111470822853577/pdf/107673-PUB-UKRAINIAN-PUBLIC.pdf> (accessed March 19, 2025). [in Ukrainian].

7. Svitovyi bank. Zhinky ta ekonomika: vyklyky ta mozhlyvosti [World Bank. Women and the Economy: Challenges and Opportunities]. Available at: <https://www.worldbank.org/en/understanding-poverty> (accessed March 19, 2025). [in Ukrainian].
8. Brown K. Gender Shifts in Crisis Situations. *Harvard Review*. 2020. Vol. 32, Issue 4. P. 152–170. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3549208>.
9. Cedos. Henderno chutlyve vidnovlennia na mistsevomu rivni [Gender-sensitive recovery at the local level]. Available at: <https://cedos.org.ua/researches/genderno-chutlyve-vidnovlennya> (accessed March 19, 2025). [in Ukrainian].
10. Global Economic Forum. Gender Pay Gap Report. 2022. Available at: <https://www.globalforum.org/> (accessed March 19, 2025).
11. Greenfield L. Women Entrepreneurs in Post-War Economies. *Journal of Business Development*. Vol. 12, Issue 1. P. 102–115. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-019-04184-2>.
12. Help Platform. Zvit pro hendernu rivnist v Ukraini [Report on Gender Equality in Ukraine]. Available at: <https://www.help-platform.in.ua/wp-content/uploads/2024/12/report-ukr> (accessed March 19, 2025). [in Ukrainian].
13. Smith J. Women in Post-Conflict Economies. *Journal of Economic Studies*. 2021. Vol. 45, Issue 3. P. 245–259. DOI: <https://doi.org/10.1108/JES-03-2021-0098>

Стаття надійшла до редакції 20.03.2025

Oleksandr Karp

Graduate Student,
Assistant Professor at the Department
of Economic Theory, Management, and Administration,
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4732-9943>

THE ROLE OF WOMEN IN ECONOMIC RECOVERY: SOCIO-ECONOMIC CHALLENGES AND OPPORTUNITIES

Objective. This article provides a comprehensive analysis of the role of women in post-war economic recovery and societal transformation. It aims to explore the key socio-economic challenges women face and to identify new opportunities for their integration into economic life in the context of war and the post-conflict period. **Methods.** The research is based on a comparative analysis of statistical data, policy documents, and recent scholarly studies. The authors utilize both qualitative and quantitative approaches to examine the dynamics of women's participation in the economy, with a focus on labor market shifts, entrepreneurship, and gender-sensitive policy initiatives. **Results.** The study highlights the growing involvement of women in economic processes during and after the war, driven by the need to adapt to disrupted labor markets and assume responsibilities traditionally assigned to men. Women encounter substantial barriers, including labor market discrimination, unequal pay, limited access to leadership positions, and the double burden of professional and domestic obligations. However, the post-war environment also opens up new avenues, particularly in digital sectors, creative industries, and small business development. State support programs, although limited, can serve as a crucial mechanism for enhancing women's economic participation. **Scientific novelty.** The article presents an integrated approach to understanding how gender roles are being redefined in times of crisis. It contributes to the field by synthesizing data on gender inequality with contemporary examples of female entrepreneurship and leadership. The study demonstrates how shifting socio-economic conditions can accelerate progress toward gender equality and economic inclusiveness. **Practical significance.** The findings underline the importance of implementing state-level gender equality policies, creating flexible working conditions, expanding childcare infrastructure, and supporting female-led enterprises through grants and mentoring programs. The article may be useful for policymakers, development agencies, and civil society organizations working on post-conflict economic recovery and gender empowerment.

Keywords: gender equality, women's entrepreneurship, economic recovery, socio-economic challenges, gender roles.